

Ναύπλιο, 17/07/2023

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Θέμα: «Για τον Ανάβαλο και την διαχείριση του νερού»

Δεν είναι πρωτοτυπία να τονίσουμε πόσο κρίσιμο είναι το ζήτημα του νερού για την ίδια την ζωή των ανθρώπων και την ανάπτυξη ενός τόπου. Η επάρκεια και η ποιότητα του αρδευτικού νερού είναι αυτή που καθορίζει το τι και αν μπορεί να καλλιεργηθεί σε μια περιοχή. Στην Αργολίδα έχουμε την τύχη να έχουμε τις πηγές του Ανάβαλου. Έχουμε και την “ατυχία” να μην τις διαχειριζόμαστε με τον υπεύθυνο τρόπο που πρέπει. Το ίδιο ισχύει βέβαια συνολικά με τους υδάτινους πόρους του νομού μας, και όχι μόνο.

Για να γίνουμε συγκεκριμένοι.

Από την περσινή χρονιά έχει διαπιστωθεί η ποιοτική υποβάθμιση του νερού του Ανάβαλου, έτσι όπως αυτό φτάνει στα χωράφια των παραγωγών. Η ίδια προβληματική κατάσταση συνεχίζεται και φέτος. Αυτό δεν έγινε γνωστό ύστερα από κάποια υπεύθυνη ενημέρωση εκ μέρους αρμόδιων φορέων ή υπηρεσιών, αλλά από μετρήσεις των ίδιων των παραγωγών, συνάδελφων γεωτεχνικών και κάποιων ΤΟΕΒ.

Ο Σύλλογός μας είχε γνωστοποιήσει το πρόβλημα στην Περιφέρεια σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε με τον αντιπεριφερειάρχη Αργολίδας στα τέλη Μαρτίου 2023. Εκεί εκθέσαμε, επιπλέον, την ανάγκη λειτουργίας του ΚΕΓΕ στη Νέα Κίο καθώς και την ανάγκη να υπάρξει έρευνα σχετική με τα εσπεριδοειδή. Τα σημαντικά αυτά ζητήματα μένουν για χρόνια άλυτα, χωρίς να γίνεται προσπάθεια από κανέναν για να επιλυθούν, παρά την μεγάλη αξία που έχουν για την παραγωγή της περιοχής.

Με αφορμή τη δημόσια συζήτηση που διεξάγεται τις τελευταίες βδομάδες, έχουμε να δηλώσουμε τα παρακάτω τα οποία αναφέραμε και στην μοναδική σύσκεψη για την οποία ενημερωθήκαμε, στις 14/06/2023:

1. Εκφράζουμε την **ανησυχία μας για την ποιότητα του νερού των πηγών Αναβάλου** που φτάνει στα χωράφια των παραγωγών. Αν και απουσιάζει μια δημόσια, περιοδική και πλήρης εικόνα της ποιότητας του νερού, μια αγωγιμότητα που έχει μετρηθεί να ξεπερνά τα 2500 και συχνά προσεγγίζει τα 3000 μmhos/cm, κατατάσσει το νερό στα όρια του “προβληματικού”. Για την συνολική αξιολόγησή του χρειάζεται η γνώση τόσο της ηλεκτρικής αγωγιμότητας όσο και της περιεκτικότητάς σε διαλυτά άλατα.

Να επαναλάβουμε τα αυτονόητα, πως η άρδευση με αλατούχα νερά, εφόσον δεν συνοδεύεται από ανάλογη έκπλυση του εδάφους, αυξάνει την περιεκτικότητα του εδάφους σε άλατα οδηγώντας σε υποβάθμιση της δομής του και μείωση της διαπερατότητάς του, στη μείωση πρόσληψης νερού από τις ρίζες, σε τοξικές επιδράσεις των αλάτων (Na, Cl, B) όταν αυτά βρίσκονται σε αυξημένες συγκεντρώσεις και τελικά στην σημαντική επιβράδυνση της αύξησης των φυτών και μείωση των αποδόσεων.

Η συστηματική ενημέρωση παραγωγών και γεωτεχνικών για την ποιότητα του νερού άρδευσης που φτάνει στα χωράφια τους, κρίνεται απαραίτητη γιατί σε συνδυασμό με τα χαρακτηριστικά των αρδευόμενων αγροτεμαχίων επηρεάζει τον τρόπο που θα πρέπει να γίνεται η διαχείριση του εδάφους και της άρδευσης για την κατά το δυνατόν μείωση των αρνητικών επιπτώσεων.

2. Η **έλλειψη ενημέρωσης** δεν είναι τυχαία. Έχει να κάνει με το **γενικότερο έλλειμμα διαχείρισης** καθώς οι αρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες (Διεύθυνση Υδάτινων Πόρων, ΓΟΕΒ, κ.ά.) τελούν σε αδυναμία να επιτελέσουν στοιχειωδώς τον ρόλο τους. Οι ευθύνες της Πολιτείας γι' αυτό είναι τεράστιες. Δεν είναι τυχαίο ότι υπάρχουν μόνο “εκτιμήσεις” και όχι απαντήσεις που έχουν προκύψει από έρευνα στο πεδίο, σχετικά με την αιτία της υποβάθμιση της ποιότητας του νερού που παρατηρείται. **Η εγκατάλειψη μιας τέτοιας κρίσιμότητας πηγής και η μη συστηματική παρακολούθησή της είναι εγκληματική και παράδειγμα προς αποφυγή!** Βέβαια αυτό το έλλειμμα δεν αφορά μόνο την πηγή του Ανάβαλου αλλά συνολικά την διαχείριση υδάτινων πόρων στην περιοχή. Τα ακριβοπληρωμένα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών είναι «άχρηστα» όταν δεν υπάρχουν επαρκώς στελεχωμένοι δημόσιοι φορείς και υπηρεσίες που να έχουν επιφορτιστεί με το ζήτημα της διαρκούς παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων και της υλοποίησης συνακόλουθων μέτρων που απαιτούνται για την προστασία και την ορθολογική διαχείρισή τους.

3. Το ζήτημα της **συστηματικής παρακολούθησης της πηγής, της συντήρησης και λειτουργίας του φράγματος** θα έπρεπε να θεωρείται δεδομένο και λυμένο, όμως δεν είναι. Κανένας φορέας ή υπηρεσία δεν παρακολουθεί συστηματικά την κατάσταση της πηγής και κανείς δεν ασχολείται σοβαρά με μέτρα που πρέπει να ληφθούν σχετικά με την συντήρηση και λειτουργία του φράγματος. Την τελευταία δεκαετία η έμφαση έχει δοθεί στις επεκτάσεις των δικτύων (ας μην ασχοληθούμε τώρα με το πώς σχεδιάστηκαν και έγιναν ή ακόμα γίνονται...) και ελάχιστα έχουν γίνει για το τόσο κρίσιμο ζήτημα της βελτίωσης του τρόπου λειτουργίας φράγματος.

4. Η **κατάσταση της διώρυγας και των δικτύων είναι τραγική**. Αυτό αφορά τόσο τον τακτικό καθαρισμό όσο και τις διαρροές που παρατηρούνται και υπολογίζεται ότι υπερβαίνουν το 30% της ποσότητας που διακινείται. Οι όποιοι καθαρισμοί δεν γίνονται συστηματικά ενώ δεν φαίνεται να έχει εξεταστεί η αναβάθμιση της διώρυγας με χρήση κλειστού αγωγού ώστε να μειωθούν οι απώλειες και να μην έχουμε προβλήματα ρύπανσης του νερού.

5. **Εμπλουτισμός και φράγματα**. Η χρήση τεχνικών εμπλουτισμού που χρησιμοποιείται κατά διαστήματα, όχι όμως με τον συστηματικό τρόπο που θα έπρεπε, καθώς και η κατασκευή μικρής κλίμακας φραγμάτων και ταμιευτήρων με στόχο την συγκράτηση του βρόχινου νερού και την καθυστέρηση της απορροής του είναι μέτρα που με μικρά κόστη θα μπορούσαν να συνεισφέρουν.

6. Το **κόστος άρδευσης**, σύμφωνα και με μελέτη που είχαμε παρουσιάσει, αποτελεί σημαντικό συντελεστή του κόστους παραγωγής. Γι' αυτή την έννοια είναι σημαντικό να διατηρείται το κόστος άρδευσης σε επίπεδα τέτοια που δεν επιβαρύνουν υπέρογκα το κόστος παραγωγής.

Εκτός από τα παραπάνω που είναι προφανείς διαπιστώσεις και χρόνια ελλείμματα που αναδεικνύουν την αδιαφορία και την προχειρότητα στην αντιμετώπιση ενός τόσο κρίσιμου πόρου, θα θέλαμε να κάνουμε επιπλέον δύο παρατηρήσεις:

- 1. Η αντιμετώπιση των πηγών του Ανάβαλου ως ενός ανεξάντλητου και ποιοτικού πόρου είναι λανθασμένη** και μπορεί να αποβεί μοιραία. Οι διαρκείς επεκτάσεις του δικτύου από την Ερμιονίδα ως την Β. Κυνουρία όπως και η διευρυνόμενη χρήση του για την υδροδότηση δήμων, δεν συνάδουν με την ανυπαρξία μηχανισμών παρακολούθησης, διαχείρισης και προστασίας της πηγής του Ανάβαλου, ούτε και με την ανυπαρξία μέτρων για την ορθολογική διαχείριση συνολικά των υδάτινων πόρων.
Τα πρόσφατα φαινόμενα ξηρασίας και λειψυδρίας σε πολλές περιοχές και χώρες του ευρωπαϊκού Νότου (Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία) θα έπρεπε να έχουν ενεργοποιήσει τους αρμόδιους για μια πιο σοβαρή, έγκαιρη και επιστημονική αντιμετώπιση του ζητήματος της συνολικής διαχείρισης του νερού.
- 2. Η κρισιμότητα του πόρου και η ζήτηση του νερού έχει ανοίξει την όρεξη κάποιων για την ιδιωτικοποίησή του.** Είναι προφανές, από τα όσα εκθέσαμε, ότι είναι τόσο καθοριστική η σημασία του νερού για την ζωή και την ανάπτυξη, που **καμία ιδιωτική εταιρία που λειτουργεί με γνώμονα το κέρδος και αντιμετωπίζει τον πολύτιμο αυτό πόρο ως εμπόρευμα δεν μπορεί να το διαχειριστεί**, χωρίς ακόμα πιο αρνητικές συνέπειες τόσο για τον ίδιο τον πόρο όσο και για τους χρήστες. Η διαχείριση που απαιτείται είναι συνολική, αφορά στην διαχείριση του νερού για την κάλυψη με όρους βιωσιμότητας και αειφορίας της συνολικής ζήτησης που υπάρχει και αντίστροφα στην προσαρμογή της ζήτησης στους διαθέσιμους υδάτινους πόρους. Αυτή η διαχείριση μόνο από συγκροτημένες δημόσιες υπηρεσίες και φορείς, σε συνεργασία με τους φορείς και χρήστες νερού και με την διαρκή συμμετοχή και έλεγχο της κοινωνίας, μπορεί να επιτευχθεί.
Με βάση τα παραπάνω, δεν χρήζουν καν σοβαρού σχολιασμού κάποιες προτάσεις που ακούγονται για να αναλάβουν κάποιοι Δήμοι την διαχείριση του νερού ή μέρος του νερού του Ανάβαλου...

Το Δ.Σ.

του Συλλόγου Γεωπόνων Ελεύθερων Επαγγελματιών Αργολίδας